

زبان فارسی و گویش‌های ایرانی

سال اول، دوره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۵، شماره پیاپی ۱

سخن آغازین

پیرو توصیه و سیاست کلی دفتر برنامه‌ریزی پژوهشی و کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور مبنی بر تخصصی‌شدن رویکرد و حرکت علمی نشریات، براساس نامه شماره ۳۰۶۴۶/۳/۱۸/۳ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۰ این کمیسیون، فصلنامه علمی-پژوهشی «ادب‌پژوهی» به دو نشریه تخصصی و مستقل «زبان فارسی و گویش‌های ایرانی» و «نقد و نظریه ادبی» تفکیک گردید و دفتر حیات این نشریه علمی نام‌آشنا پس از ۹ سال فعالیت مستمر و چاپ ده‌ها مقاله علمی، با انتشار شماره ۳۴ در زمستان سال ۱۳۹۴ برای همیشه بسته شد.

اولین شماره فصلنامه «ادب‌پژوهی» بهار سال ۱۳۸۶ به سردبیری دکتر غلامرضا رحمدل منتشر شد. پس از فوت مرحوم دکتر رحمدل، افتخار سردبیری آن از شماره ۹ به اینجانب واگذار گردید که تا پایان انتشار آن تداوم داشت. رویکرد و فعالیت علمی این نشریه از بدو راه‌اندازی تا پایان عمر آن، همواره بر دو حوزه ادبی و زبانی متمرکز بود و از این نظر، هم ادب‌پژوهشگر و هم زبانشناسان محقق را یکجا جمع داشت. هرچند صبغه ادبی، بویژه ادب معاصر با گرایش‌های نقد و نظریه‌ها در آن پررنگ‌تر می‌نمود، با این حال، مقاله‌های زبانی ارزشمند از پژوهشگران زبانشناس و علاقه‌مند به این حوزه در این نشریه کم نبود، حتی دو شماره جداگانه آن (شماره‌های ۲۰ و ۳۰) به «ویژه‌نامه زبان و گویش» اختصاص داشت. انصافاً این نشریه در طول مدت انتشار، با مدیریت، برنامه‌ریزی و حرکت روبه‌رشد خود در جامعه ادبی، خصوصاً محافل علمی و دانشگاهی اعتبار و امتیاز ویژه‌ای پیدا کرد، چنانکه براساس گزارش هفتمین جلسه شورای راهبری ISC مورخ ۱۵ مرداد ۱۳۹۰، در بین ۶۶۶ نشریه فارسی‌زبان که در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) نمایه شده‌اند، از نظر ضریب تأثیر در رتبه نخست قرار گرفت.

در اینجا شایسته است از تمام پژوهشگرانی که در طول مدت انتشار این نشریه با ارسال مقالات علمی خود در ارتقای جایگاه این نشریه و اعتبار علمی آن مشارکت داشته‌اند، سپاسگزاری نمایم. مخصوصاً از مشاوران و ارزیابان نکته‌سنج و گرانقدری که در پالایش مقاله‌ها با دفتر مجله همکاری نزدیک و مستمری داشتند و از تصحیح و تنقیح و هرگونه افاضات ارزشمند مضایقه نمی‌فرمودند.

دوفصلنامه «زبان فارسی و گویش‌های ایرانی» جوانه‌ای است نورسسته از این ریشه و شاخه‌ای است برآمده از این تنه، که به‌مبارکی با حسن نظر مسؤولان دانشگاه گیلان و مساعدت کمیسیون نشریات علمی کشور با کوله‌باری از تجارب پیشین پا به اقلیم وجود گذاشته و هم‌اکنون به بار نوبرانه نشسته‌است. همکاری علمی پژوهشگران گرامی، اعم از محققان عرصه زبان و ادب فارسی، زبان‌شناسان، گویش‌شناسان و پژوهندگان زبان‌های باستانی و سایر علاقه‌مندان حوزه زبان فارسی و گویش‌های ایرانی در شکوفایی و پربری بیشتر و بهتر این نشریه و تداوم نشر آن، یقیناً کمک فراوانی خواهد نمود.

این نشریه به موضوعات عمومی مرتبط با زبان فارسی و گویش‌های ایرانی می‌پردازد و هدف از انتشار آن، مطالعه، تحقیق و شناخت علمی زبان فارسی و گویش‌های ایرانی از جنبه‌های گوناگون، و چاپ دستاوردهای نوین پژوهشگران در این حوزه است. قلمرو پژوهشی این نشریه علاوه بر مطالعات تاریخی که عموماً مبتنی بر متون ادبی و علمی زبان فارسی در طول تاریخ هزارساله آن است، مسائل زبان فارسی و گویش‌های ایرانی امروز نیز هست. مطالعات مرتبط با نسخه‌شناسی و تصحیح متون، مسائل نظری مربوط به فرهنگ‌نویسی، بررسی‌های زبانی بومی‌سروده‌ها، ریشه‌شناسی واژه‌ها و اصطلاحات، واژه‌سازی در متون کلاسیک و مترجم زبان فارسی، تحلیل شواهد گویشی در متون ادب فارسی، نقد علمی پژوهش‌های زبان فارسی و گویش‌های ایرانی، و تحقیقات مرتبط با حوزه‌های آوایی، صرفی، نحوی و معنایی با رویکرد در زمانی و هم‌زمانی از اهم مسائل و حوزه‌های مطالعاتی و پژوهشی این نشریه در نظر گرفته شده‌است.

محرم رضایتی کیشه‌خاله

سردبیر نشریه